

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Literatura w dialogu międzykulturowym, PG_00189084						
Kierunek studiów	Filologia germańska (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu			2026/2027		
Poziom kształcenia	II stopnia	Grupa zajęć			Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki		
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji			na uczelni		
Rok studiów	1	Język wykładowy			niemiecki		
Semestr studiów	1	Liczba punktów ECTS			3.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia			zaliczenie		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Filologiczny -> Instytut Filologii Germańskiej -> Zakład Literatury i Kultury Niemieckiej						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	prof. dr hab. Marion Brandt					
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		4.0		41.0	75
Cel przedmiotu	Celem zajęć jest przybliżenie słuchaczom kluczowych zagadnień dotyczących komunikacji międzykulturowej, szczególnie komunikacji polsko-niemieckiej, oraz ich refleksji w literaturze i mediach. Celem jest zapoznanie studentów z metodami rozpoznania, analizy i krytycznej oceny wybranych obrazów, mitów i dyskursów o Polakach i Niemcach w różnych tekstach kultury (literatura, publicystyka, film).						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[FGMU2_U01] Potrafi wyszukiwać odpowiednie źródła i informacje, poddawać je krytycznej ocenie i analizie, syntezować i interpretować, a także wykorzystać je do oryginalnego rozwiązywania złożonych problemów z zakresu językoznawstwa i literaturoznawstwa germanistycznego.	Potrafi wyszukiwać źródła i informacje dotyczące komunikacji polsko-niemieckiej oraz poddawać je krytycznej ocenie. Potrafi analizować i w sposób oryginalny interpretować teksty kultury związane z problematyką wzajemnego postrzegania Polaków i Niemców.	[SU2] prezentacja/projekt/referat/raport
	[FGMU2_W07] Zna i rozumie w pogłębionym stopniu kluczowe problemy i wyzwania współczesnej cywilizacji, znajdujące odzwierciedlenie w tekstach kultury i języku krajów niemieckiego obszaru językowego.	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu najważniejsze problemy i wyzwania współczesnych relacji polsko-niemieckich znajdujące odzwierciedlenie w tekstach literackich i filmach podejmujące tę tematykę.	[SW2] prezentacja/projekt/referat/raport
	[FGMU2_W02] Zna i rozumie w pogłębionym stopniu wybrane zagadnienia i zjawiska językowe oraz wytwory kultury niemieckiej, a także metody i teorie wyjaśniające złożone relacje między nimi, stanowiące zaawansowaną wiedzę z zakresu językoznawstwa i literaturoznawstwa germanistycznego.	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu teksty literackie, publicystyczne oraz filmy podejmujące tematykę relacji polsko-niemieckich, a także teorie umożliwiające ich analizę, takie jak germanistyka międzykulturowa, badania postkolonialne czy teoria dyskursu.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW2] prezentacja/projekt/referat/raport
	[FGMU2_W01] Zna i rozumie w pogłębionym stopniu specyfikę przedmiotową i zakres badań językoznawstwa i literaturoznawstwa germanistycznego jako dyscyplin naukowych, w tym wybrane metodologie i terminologię.	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu specyfikę przedmiotową oraz zakres badań literaturoznawstwa międzykulturowego, jego metodologię, a także kluczową terminologię, taką jak: inność, obcość, obraz, mit czy dyskurs.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FGMU2_U02] Potrafi dobierać i stosować metody oraz narzędzia właściwe dla filologa, a także twórczo je adaptować w celu analizy i interpretacji tekstów kultury oraz zagadnień językowych z wykorzystaniem nabytej wiedzy językoznawczej i literaturoznawczej odnoszącej się do niemieckiego obszaru językowego.	Potrafi dobierać i twórczo stosować narzędzia badawcze do analizy tekstu literackiego i filmu, takie jak narratologia czy badania nad motywami i postaciami, wykorzystując zdobytą wiedzę z zakresu literaturoznawstwa międzykulturowego.	[SU2] prezentacja/projekt/referat/raport
[FGMU2_W04] Zna i rozumie w pogłębionym stopniu współczesne tendencje rozwojowe w badaniach nad literaturą i kulturą krajów niemieckiego obszaru językowego w kontekście porównawczym i międzykulturowym.	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu założenia literaturoznawstwa międzykulturowego i postkolonialnego, a także badania nad obrazem Innego i własnego, nad mitami politycznymi oraz nad dyskursem w kontekście komunikacji polsko-niemieckiej.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW2] prezentacja/projekt/referat/raport	
Treści przedmiotu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pojęcie interkulturowość, transkulturowość w zakresie literaturoznawstwa oraz paradygmaty postkolonializmu i pogranicza w kontekście tych teorii 2. Imagologia jako kierunek badań literaturoznawczych i innych dyscyplin naukowych. 3. Terminologia i problematyka badań nt. mitów politycznych i historycznych, obrazów własnych i obcych oraz dyskursu: pojęcie imago, stereotyp", mit polityczny (charakterystyka, struktura, formy, narracje, funkcjonowanie, znaczenie), "dyskurs" 4. Wybrane motywy, obrazy i stereotypy nt. Polski/Polaków i Niemiec/Niemców na przykładach z literatury i filmu. 5. Wybrane mity polityczne i historyczne funkcjonujące w komunikacji polsko-niemieckiej. 6. Wybrane dyskursy o Polsce i Niemczech. 7. Obrazy, mity i dyskursy w literaturze na tle historii relacji polsko-niemieckich od XIX do XXI wieku. 		
Wymagania wstępne i dodatkowe	Znajomość języka niemieckiego w mowie i piśmie, umożliwiająca analizę i interpretację tekstów kultury, tj. na poziomie pozwalającym osiągnąć założone efekty uczenia się.		
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	Projekt, prezentacja lub esej na wybrany temat	51.0%	50.0%
	Test	51.0%	50.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	M. Holdenried: Interkulturelle Literaturwissenschaft. Eine Einführung. Berlin 2022. H. J. Lüsebrink: Interkulturelle Kommunikation. Interaktion, Fremdwahrnehmung, Kulturtransfer, Stuttgart 2008, S.83-128. D. Uffelmann, P. Zajas: Postcolonial Studies. Einführung in globaler Perspektive. Baden-Baden 2026.
-----------------------	-------------------------	--

Teksty literackie do wyboru:

J. Bobrowski: Levins Mühle. A. Döblin: Reise in Polen.

H. M. Enzensberger: Polnische Zufälle.

W. Gombrowicz: Tagebuch (1963/64)

G. Grass: Die Blechtrommel, Gedichte.

H. Heine: Über Polen.

L. Hermann: Der Klub der polnischen Wurstmenschen.

Janosch: Polski Blues.

R. Kunze: die küste von Danzig und andere Gedichte.

St. Möller: Viva Polonia.

Jens Petersen: Die Haushälterin.

A. Soboczyński: Polski Tango.

J. Rudnicki: Grenzgänger.

A. Stasiuk: Dojczland.

A. Tobor: Sitzen vier Polen im Auto, Minigolf Paradiso.

Filmy do wyboru:

Die Schlüssel (Egon Günther 1973),

Die Blechtrommel (Volker Schlöndorff 1979),

Levins Mühle (Horst Seemann 1980).

Der Aufenthalt (Frank Beyer 1983).

Milchwald (Christoph Hochhäusler 2003).

Unkenrufe (Robert Gliński 2005).

Am Ende kommen Touristen (Robert Thalheim 2007).

Unsere Mütter, unsere Väter (Philipp Kadelbach 2013).

		<p>Magda macht das schon (Sebastian Andrae, serial w RTL Television 2017-2021).</p> <p>Wanda, mein Wunder (Bettina Oberli, Cooky Ziesche 2020).</p> <p>Literatura uzupełniająca:</p> <p>Fortschritt, unverhofft. Deutschsprachige Schriftsteller und die Solidarność. Eine Anthologie. Hrsg. v. M. Brandt. Osnabrück 2016.</p> <p>B. Nuss: Das Faust-Syndrom. Ein Versuch über die Mentalität der Deutschen. Bonn, Berlin 1993.</p> <p>J. Panagiotidis, H.-Ch. Petersen: Antuosteuropäischer Rassismus in Deutschland. Geschichte und Gegenwart. Weinheim 2024.</p> <p>I. Surynt: Postę, kultura i kolonializm. Polska a niemiecki projekt europejskiego Wschodu w dyskursach publicznych XIX wieku, Wrocław 2006.</p> <p>Deutsch-polnische Erinnerungsorte, hrsg. v. H. H. Hahn i R. Traba. Paderborn 2012-2015.</p> <p>Zwischen Freundschaft und Frust. Deutschland und Polen 30 Jahre nach dem Nachbarschaftsvertrag, hrsg v. E. Hillebrand u. J. Schulz. Warschau, Posen 2021.</p>
	Adresy eZasobów	<p>Podstawowe</p> <p>http://www.polska-niemcy-interakcje.pl/ - Interakcje. Leksykon komunikowania polsko-niemieckiego. Pod. red. A. Galla i in. T. 1- 2, Wrocław 2015 (dt. Handbuch der deutschpolnischen Kommunikation, hrsg. v. S. Dec-Pustelnik u.a. Wiesbaden 2021 u. f.).</p> <p>https://link.springer.com/book/10.1007/978-3-476-04336-8 - M. Holdenried: Interkulturelle Literaturwissenschaft. Eine Einführung. Berlin 2022.</p> <p>https://epub.uni-muenchen.de/639/1/hein-mythosforschung.pdf - H. Hein: Historische Mythosforschung. Digitales Handbuch zur Kultur und Geschichte Russlands und Osteuropas, Marburg 2005.</p> <p>Uzupełniająca</p> <p>https://www.deutsches-polen-institut.de/veroeffentlichungen/einzelveroeffentlichungen/gemeinsame-herausforderungen-unterschiedliche-sichtweisen-deutsch-polnisches-barometer-2025 - Jacek Kucharczyk, Agnieszka Łada-Konefał Gemeinsame Herausforderungen, unterschiedliche Sichtweisen. Deutsch-Polnisches Barometer 2025</p> <p>https://www.deutsches-polen-institut.de/veroeffentlichungen/einzelveroeffentlichungen/wspolne-wyzwania-odmienne-spojrzzenia-barometr-polska-niemcy-2025 - Jacek Kucharczyk, Agnieszka Łada-Konefał Wspólne wyzwania, odmienne spojrzenia. Barometr Polska-Niemcy 2025</p> <p>https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/glal.12302?msocid=06ac150d2af06bd421b101922bd16a93 - M. Brandt: "Polen als Negativfolie für Selbstentwürfe in der deutschsprachigen Gegenwartsliteratur", w: German Life and Letters 2/2021, s. 263- 284.</p>
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania		
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	